

Tero Tihveräinen

POLIISIN TIETOOON TULLUT VIHARIKOLLISUUS SUOMESSA 2012

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	2
2 Menetelmä.....	3
3 Tulokset.....	4
4 Tulosten arvioinnissa huomioitavaa.....	12
Lähteet.....	13
Liite 1 Taulukot.....	14
Kaikki motiivit.....	14
Rasistisia piirteitä sisältävät rikosepäilyt.....	16
Uskontoon tai elämäntavoihin perustuvat viharikokset.....	32
Seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvat viharikokset.....	33
Vammaisuuteen perustuvat viharikokset.....	33
Liite 2 Rikositnimikkeet.....	34
Liite 3 Hakusanat.....	36

1 JOHDANTO

Tässä selvityksessä kuvaillaan vuonna 2012 poliisin tietoon tulleita epäiltyjä viharikoksia. Aineistona on käytetty vuoden 2012 rikosilmoitustietoja. Selvitys on jatkoa vuodesta 1998 Poliisiammattikorkeakoulussa ja sisäasiainministeriön poliisiosastolla julkaisujen rasististen rikollisuuden vuosiselvitysten aloittamaa sarjaa (Sisäasiainministeriö; 1998; 1999; 2000; 2001; 2002; 2003; Keränen 2005a ja 2005b; Ellonen 2006; Noponen 2007; Joronen 2008.) Vuonna 2009 tilastointimenetelmää uusittiin ja tätä uutta menetelmää käytettiin vuoden 2008 viharikosselvityksestä lähtien. Tulokset ovat vertailukelpoisia vuosien 2008, 2009, 2010 ja 2011 viharikosselvitysten kanssa.

Suomen rikoslaki ei tunne määritelmää viharikos tai rasistinen rikos eikä sellaisia rikosnimikkeitä ole käytössä. Rikoslaisissa säädettyssä rangaistuksen koventamisperusteissa on kuitenkin huomioitu teon rasistinen vihamotiivi, jota vuonna 2011 laajennettiin huomioimaan myös muut vihamotiivit (RL 6 luku 5 § 4-kohta, 13.5.2011/511). Tämän tutkimuksen viharikosmääritelmä ei pohjaudu lakiin vaan aikaisempiin tutkimuksiin ja muiden maiden viharikostilastoihin (ks. Niemi & Sahramäki 2012).

Tässä tutkimuksessa käytetään samaa viharikosmääritelmää kuin aikaisemmissa viharikosraporteissa. Viharikos määritellään seuraavasti:

*Viharikos on henkilöä, ryhmää, jonkun omaisuutta, instituutiota tai näiden edustajaa kohtaan tehty rikos, jonka motiivina ovat ennakkoluulot tai vihamielisyys uhrin oletettua tai todellista etnistä tai kansallista taustaa, uskonnollista vakau-
musta tai elämäkatsomusta, seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä, sukupuolen ilmaisua tai vammaisuutta kohtaan.*

Oleellisinta tässä ei ole selvittää uhrin todellista viiteryhmää. Viharikoksen määritelmä täyttyy jo, jos rikoksen tekijä olettaa uhrinsa kuuluvan tiettyyn viiteryhmään.

Tässä selvityksessä käydään ensiksi lyhyesti läpi menetelmän kuvaus, jonka jälkeen esitellään selvityksen päätulokset. Yksityiskohtaiset taulukot löytyvät tämän selvityksen liiteosiosta eikä kaikkia taulukoita käsitellä sen tarkemmin tällä kertaa. Aikaisempien vuosien taulukot tarkastettiin ja lukuihin tehtiin pieniä tarkennuksia (korjattiin yhteenlaskuvirheitä). Muutokset eivät kuitenkaan olleet merkittäviä tulosten kannalta.

2 MENETELMÄ

Tämän selvityksen menetelmän kuvaus on tehty viime vuoden viharikosraportin pohjalta. Tämän selvityksen aineiston muodostavat vuonna 2012 kirjatut rikosilmoitukset, jotka on poimittu valtakunnallisesta Poliisiasiain tietojärjestelmästä. Aineiston poiminnan ensimmäisen vaiheen on tehnyt tutkija Jenni Niemi. Ensimmäisessä vaiheessa raaka-aineistoon poimittiin:

1. Kaikki rikosilmoitukset, jotka sisältävät jonkin liitteessä 2 mainituista rikosnimikkeistä ja jonkin liitteessä 3 mainituista hakusanoista (yhteensä 269) hakusanaa.
2. Kaikki ilmoitukset, joissa asianimikkeenä on syrjintä, työsyryntä, kiskonnantapainen työsyryntä, kiihottaminen kansanryhmää vastaan, törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan, joukkotuhonta, joukkotuhonnan valmistelu, rikos ihmisyyttä vastaan, törkeä rikos ihmisyyttä vastaan tai kidutus.
3. Kaikki rikosilmoitukset, joiden selostusosassa esiintyi kirjainyhdistelmä ”rasist” tai ”rasism”
4. Kaikki rikosilmoitukset, jotka poliisi on merkinnyt rasismikoodilla tai viharikoskoodilla.

Hakuehdoissa 3 ja 4 poimintaa ei ole kohdistettu tiettyihin rikosnimikkeisiin, vaan hakuehdot mahdollistavat muidenkin viharikosperustaisten rikosnimikkeiden löytämisen kuin, mitä kohtiin 1 ja 2 on sisällytetty. Kohta 3 on jätetty itsenäiseksi hakuehdoksi tehokkuutensa vuoksi. Kohdan 3 kirjainyhdistelmillä löydettiin merkittävä määrä viharikoksiksi luokiteltavia rikosilmoituksia.

Tapausten luokittelu viharikoksiksi

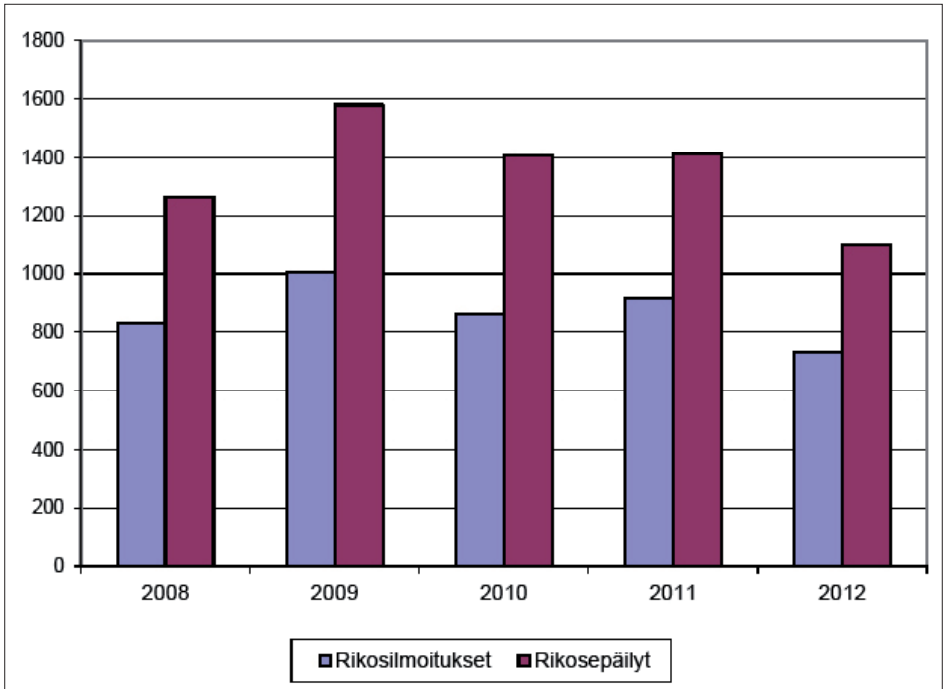
Aineiston poiminnan jälkeen rikosilmoitukset luettiin läpi ja luokiteltiin viharikoksiksi poliisin rikosilmoituksen selostusosan perusteella. Tapaus luokiteltiin viharikokseksi, jos poliisi tai joku tapauksen osapuoli epäili että rikoksen teon yhtenä motiivina on uhrin kuuluminen, tai oletettu kuuluminen, johonkin seuraavista viiteryhmistä: 1) etniseen tai kansalliseen, 2) uskonnolliseen tai elämäntavomukselliseen, 3) seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun tai 4) vammaisuuteen liittyvään viiteryhmään.

Tapauksen luokittelu viharikokseksi on voinut perustua myös rikosilmoituksen selvitysosassa oleviin vihjeisiin, kuten rasistiseen kielenkäyttöön. Tapaus on myös luokiteltu viharikokseksi, jos poliisi on käyttänyt viharikoskoodia rikosilmoituksessa siitä huolimatta löytyykö rikosilmoituksen selitysosasta viharikokseen liittyviä vihjeitä. Lopulliseen aineistoon valikoitui 732 rikosilmoitusta, joka on 10 prosenttia raaka-aineiston määrästä.

On syytä muistaa, että tässä selvityksessä käsitellään poliisille tulleita rikosilmoituksia eli kyse on rikosepäilyistä eikä vielä varsinaisista rikoksista. Vasta tuomioistuin päättää onko kyseessä varsinainen rikos ja samalla arvioi teon motiivia. Tutkimusmenetelmiä ei ole muutettu viime vuoden viharikosselvityksestä ja tarkemman menetelmän kuvauksen voi löytää viime vuoden selvityksestä (ks. Niemi & Sahramäki 2012).

3 TULOKSET

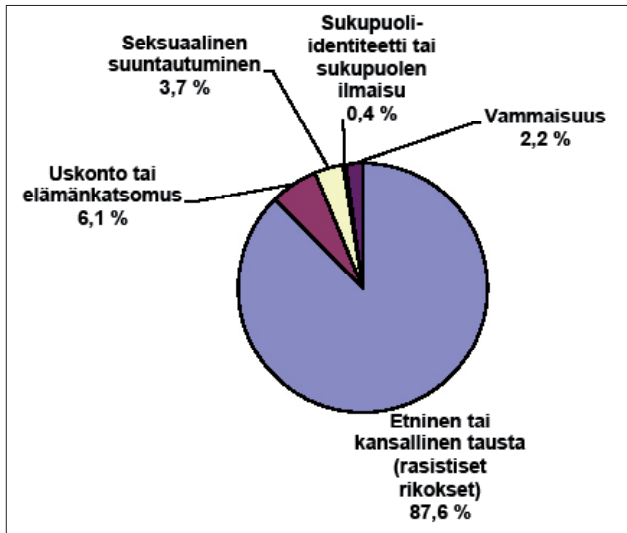
Vuodelta 2012 löytyi yhteensä 732 rikosilmoitusta, jotka on tässä selvityksessä luokiteltu viharikoksiksi (kuvio 1). Edellisvuoteen verrattuna rikosilmoituksia oli 186 kappaletta (20 %) vähemmän. Vuoden 2012 viharikosselvitys sisälsi 1099 kappaletta päär rikoksia. Edellisvuonna päär rikoksia oli 1412 kappaletta. Ensimmäisessä viharikosselvityksessä (Peutere 2009) rikosilmoituksia oli 859.

Kuvio 1. Viharikoksiksi luokitellut rikosjutut; rikosilmoitusten ja päär rikosten määrät vuosina 2008–2012¹. (Ks. liitetaulukko 1.)

Ilmoitusten osuudet ovat pysyneet melko muuttumattomina viime vuoden viharikosselvitykseen verrattuna. Edellisvuosien tapaan enemmistö viharikoksista sisälsi rasistisia piirteitä (87,6 %). Seuraavaksi yleisin motiivi oli uskonto tai elämäkatsomus (6,1 %). 3,7 prosentissa motiivi perustui seksuaaliseen suuntautumiseen. Edellisvuosien tapaan sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyviä viharikosilmoituksia oli vain muutama (0,4 %). Vuonna 2012 niitä löytyi vain 4 kappaletta.

1 Päär rikoksella viitataan kuhinkin asianomistajaan kohdistuneeseen vakavimpaan rikosepäilyyn. Yhdessä rikosilmoituksessa voi olla useampi asianomistaja, joista jokaiseen kohdistunut päär rikos on laskettu tilastoon. Näin ollen päär rikosepäilyjen määrä on rikosilmoituksia suurempi.

Kuvio 2. Eri viharikosmotiivien osuudet viharikoksiksi luokitelluissa rikosilmoituksissa (n=732).

Viharikoskoodi on poliisin käyttämä merkintä rikosilmoituksessa. Koodia pitäisi käyttää tilanteissa, missä kuka tahansa asiaan osallisena oleva tai poliisi epäilee, että kyseisessä teossa saattaa olla mukana vihamotiivi. Taulukko 1 esittää viharikoskoodin käytön rikosilmoituksissa vuosina 2003–2012. Vuodet 2008–2012 eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa menetelmämuutosten takia.

Tarkasteluvuonna viharikoskoodia käytettiin yhteensä 174 kertaa, joka kattaa 24 % viharikosperustaisista rikosilmoituksista. Viharikoskoodia oli käytetty 92 kertaa vähemmän kuin edellisenä tarkasteluvuonna. Viharikoskoodin käyttö laski 10 prosenttiyksikköä edelliseen tarkasteluvuoteen verrattuna.

Vuoden 2011 lopussa rasismikoodi muuttui kattavammaksi viharikoskoodiksi ja on nykyään lähellä tämän viharikosselvityksen luokittelukriteerejä. Myös rasismien osalta viharikoskoodin käyttöohjeita tarkennettiin.

Liitetaulukko 1. Rasismi- ja viharikoskoodin käyttö rikosilmoituksissa vuosina 2003–2012²³⁴

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lukumäärä	Koodi	199	203	240	241	239	289	311	312	266	174
	Ei koodia	174	190	160	192	214	438	547	429	522	558
	Yhteensä	373	393	400	433	453	727	858	741	788	732
%	Koodi	53	52	60	56	53	40	36	42	34	24
	Ei koodia	47	48	40	44	47	60	64	58	66	76
	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

2 Vuosien 2008–2012 luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin, sillä rikosilmoitusten poiminta-ehjoja on näinä vuosina muutettu.

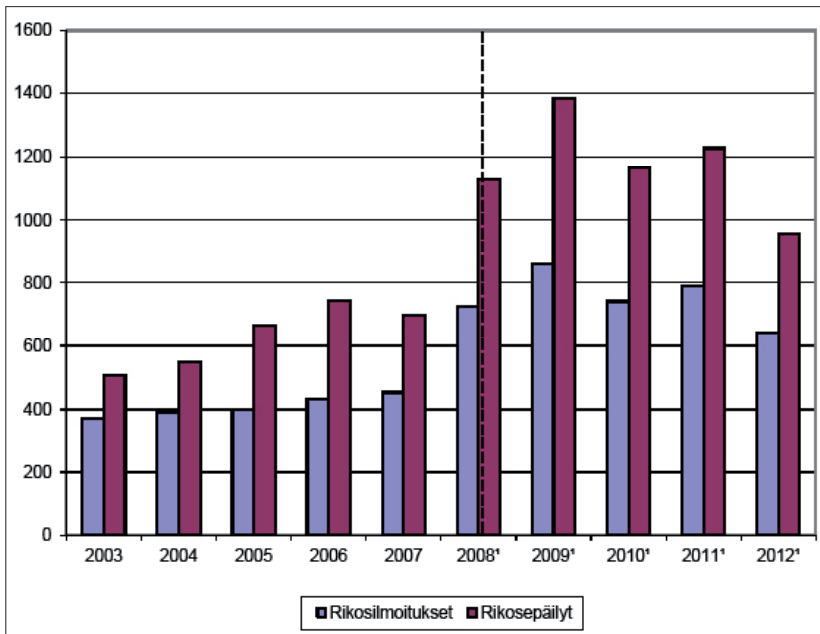
3 Rasismikoodi muuttui kattavammaksi viharikoskoodiksi vuoden 2011 lopussa.

4 Aineistosta on poistettu kuusi viharikoskoodilla merkittyä tapausta; kahdessa tapauksessa kyse oli poliisilakiperustaisesta kiinniotto ilmoituksesta, ja neljässä tapauksessa viharikoskoodia oli käytetty selkeästi virheellisesti.

Rasistisia piirteitä sisältävät rikosepäilyt

Vuodelta 2012 löytyi 641 rikosilmoitusta, jotka sisälsivät rasistisia piirteitä. Rikosilmoituksia oli 147 (19 %) kappaletta vähemmän kuin viime vuonna. Epäiltyjen rasististen rikosten määrä väheni viime vuoteen nähden. Rasistisia rikosilmoituksia oli 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008. Vuonna 2012 rasismiin liittyviä päärikoksia oli 957 kappaletta kun vuonna 2011 niitä oli 1229 kappaletta.

Kuviota 3 tarkastellessa tulee pitää mielessä, että ennen vuotta 2008 olevien rikoselvitysten luvut eivät ole vertailukelpoisia uudempien selvitysten rikosilmoitusten ja rikosepäilyjen määriin. Tämä johtuu siitä, että vuoden 2008 tilastointimenetelmää muutettiin. Vuosien 2008–2012 luvut ovat vertailukelpoisia keskenään, vaikka vuoden 2009 poimintaan tehtiin pieniä muutoksia (ks. Peutere 2010).

Kuvio 3. Rasistisia piirteitä sisältävät rikosjutut; rikosilmoitusten ja epäilyjen määrät vuosina 2003–2012.

Vuonna 2012 kirjatuissa rasistisia piirteitä sisältävien rikosilmoitusten tapahtumatilanteissa tapahtui muutama muutos viime vuoteen verrattuna. Yksisuuntaisten pahoinpitelyrikosten prosenttiosuus kasvoi hieman kun taas syrjintärikosten määrä väheni 56 prosenttia. Edellisvuosien tapaan sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät käsittivät lähes kolmanneksen kaikista rikosilmoituksista, ja 41 prosentissa rikosilmoituksista yhtenä rikosnimikkeenä oli joko lievä pahoinpitely, pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely.

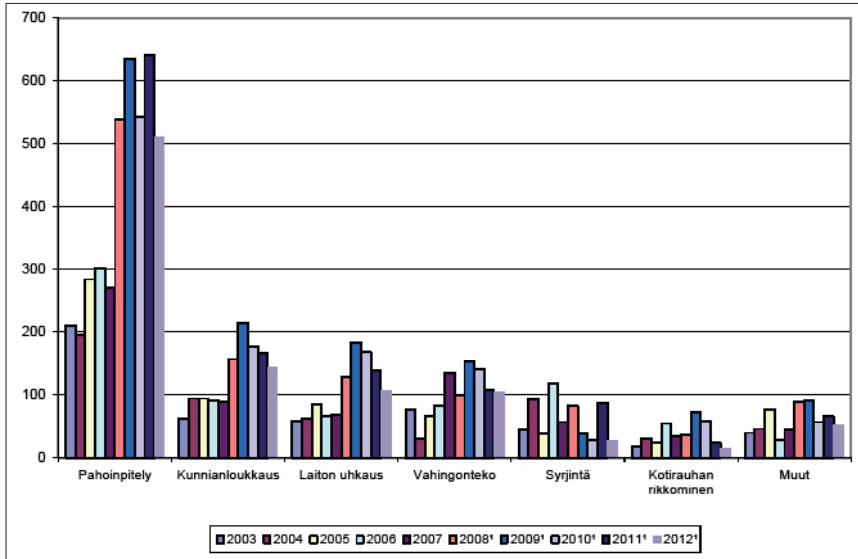
Sanallisesta provokaatiosta tehtyjen rikosten osuus kasvoi hieman, samalla kuin molemminpuolisten tappeluiden osuus pieneni. Rasistisia piirteitä sisältävien omaisuusrikosten määrä pysyi samana viime vuoteen verrattuna, mutta niiden osuus kasvoi hieman. Kaikkien muiden rasististen rikosilmoitusten määrä väheni viime vuoteen verrattuna.

Taulukko 2. Tapahtumatilanteet rasistisia piirteitä sisältävissä rikosilmoituksissa vuosina 2011 ja 2012.

Tapahtumatilanne	2011		2012	
	N	%	N	%
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	224	28	196	31
Sanalliset loukkaukset	240	30	187	29
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	100	13	92	14
Tappelu, molemminpuolisia rikoksia	103	13	75	12
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	67	9	67	10
Syrjintäjutut	54	7	24	4
Yhteensä	788	100	641	100

Kuvio 4 esittää rasistisia piirteitä sisältävien päärikosepäilyjen määrän kehityksen rikosluokittain vuosina 2003–2012. Vuosien 2008–2012 luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukuihin menetelmän muutoksen takia. Tämä antaa selityksen muun muassa pahoinpitelyrikosten määrän kasvuun vuodesta 2007 vuoteen 2008. Näiden vuosien välillä oli kuitenkin myös varsinaista kasvua poliisin tietoon tulleiden rikosepäilyiden määrässä. (ks. Niemi & Sahramäki 2012.)

Rasististen rikosten päärikosnimikkeiden määrä väheni kaikkien rikosnimikkeiden kohdalla viime vuoteen verrattuna. Edellisvuosien tapaan pahoinpitelyiden osuus oli suurin kaikista rasistisista rikosepäilyistä. Syrjintärikosten määrä väheni edellisvuoteen verrattuna: Epäiltyjä rasistisia syrjintärikoksia oli 70 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Syrjintärikosten kohdalla on ollut myös eniten vuosittaista vaihtelua.

Kuvio 4. Epäiltyjen rasististen rikosten määrän kehitys rikosluokittain vuosina 2003–2012.

Taulukko 3 esittää rasististen rikosten kohteet ja epäiltyjen statukset. Edellisvuosien tapaan suurin osa rasistisista rikoksista on enemmistöryhmän tekemää ja kohdistuu vähemmistöryhmiin, eli suomalaisten tekemiä rasistisia rikoksia. Enemmistön vähemmistöön kohdistuvien rikosepäilyjen määrä pieneni hieman edellisvuoteen verrattuna. Vähemmistöön kohdistuvien rikosepäilyjen määrä, joissa tekijää ei ole tunnustettu, pysyi suurin piirtein samalla tasolla viime vuoteen verrattuna. Vähemmistön enemmistöön kohdistuvien rikosepäilyjen määrä kasvoi määrältään kahdella tapauksella viime vuoteen verrattuna. Muissa tapauksissa rikosepäilyiden määrä väheni.

Taulukko 3. Rasismin kohteet ja epäiltyjen statukset rasistisia piirteitä sisältävissä rikosilmoituksissa 2012

Rasismin kohteet rikostilanteissa	N	%
Enemmistö -> vähemmistöryhmä	472	74
Vähemmistöön kuuluva uhrina, epäilty ei tiedossa tai ei ole kuvailtu	85	13
Ei voi sanoa	44	7
Vähemmistö -> vähemmistöryhmä	33	5
Vähemmistö -> enemmistöryhmä	7	1
Kaikki	641	100

Vuonna 2012 suurin osa epäiltyjen rasististen rikosten uhreista oli kansalaisuudeltaan (55 %) ja/tai synnyinmaaltaan (47 %) suomalaisia. Toiseksi suurin uhriryhmä koostui kansalaisuudeltaan (7 %) ja/tai synnyinmaaltaan (10 %) somaleista. Osuudet eivät ole juurikaan muuttuneet edellisvuoteen nähden. (Ks. taulukot 4 ja 5.)

Taulukko 4. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajat kansalaisuuden mukaan vuonna 2012 (yleisimmät kansalaisuudet vuonna 2012).

Kansalaisuus	N	%
Suomi	469	55
Somalia	57	7
Venäjä	27	3
Irak	26	3
Viro	24	3
Turkki	24	3
Kongon demokr. tasavalta	14	2
Sudan	10	1
Iran	8	1
Afganistan	6	1
Ei tiedossa	6	1
Muut	176	21
Yhteensä	847	100

Taulukko 5. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajat syntymämaan mukaan vuonna 2012 (yleisimmät syntymämaat vuonna 2012).

Syntymämaa	N	%
Suomi	396	47
Somalia	88	10
Neuvostoliitto	33	4
Irak	31	4
Turkki	28	3
Venäjä	28	3
Viro	25	3
Ei tiedossa	22	3
Iran	14	2
Marokko	13	2
Kongon demokr. tasavalta	12	1
Afganistan	11	1
Sudan	11	1
Gambia	5	1
Jugoslavia	8	1
Ruotsi	8	1
Muut	114	13
Yhteensä	847	100

Taulukossa 6 on kuvattu rikosilmoitusten tapahtumatilanteet epäillyissä uskonnolliseen taustaan perustuvissa viharikoksissa vuonna 2012. Uskontoon tai elämäntapomukseen perustuvat rikosilmoitukset vähenivät viime vuoteen verrattuna 26 prosenttia. Vuonna 2011 rikosepäilyjä oli 61 kappaletta kun vuonna 2012 niitä oli 45 kappaletta. Vuoden 2011 selvityksen tapaan kristinuskoon kohdistuvat rikosepäilyt käsittivät suurimman osan uskontoon tai elämäntapomukseen liittyvistä viharikosepäilyistä.

Taulukossa 6 mainitut ”muut” uskonnot tai elämäntapomukset käsittävät mm. ateismin, useampaan uskontoon liittyvän viharikosmotiivin ja motiivin, joka juontuu siitä, että uhri ei kuulu johonkin tiettyyn uskontoon tai elämäntapomukseen. Näiden tapausten määrä kasvoi selvästi vuoden 2011 viharikosselvitykseen verrattuna. Myös Juutalaisuuteen kohdistuvien epäiltyjen viharikosten määrä kasvoi hieman. Muiden uskontojen osalta viharikosepäilyjen määrä laski.

Viharikosselvityksissä ensimmäistä kertaa esiintyi henkirikos. Henkirikoksen viharikosmotiivi perustui uskontoon. Kyseisessä tapauksessa henkilö X meni henkilön Y asuntoon jatkoille ravintolaillan jälkeen. Asunnossa henkilöiden välille syntyi riita, jonka lopputuloksena henkilö X sai surmansa. Alustavassa puhuttelussa henkilö Y kertoi riidan syyksi uskonnon, mutta ei tarkentanut, mistä uskonnosta oli kyse.

Taulukko 6. Rikosilmoitusten tapahtumatilanteet epäillyissä uskonnolliseen taustaan perustuvissa viharikoksissa vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	Islam	Kristin- usko	Juuta- laisuus	Muut	Ei tietoa mikä uskonto	Kaikki uskonnot
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	3	9	7	4	1	24
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	-	4	1	2	3	10
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1	1	-	1	-	3
Tappelut, molemminpuolisia rikoksia	1	1	-	1	-	3
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	-	2	-	1	-	3
Syrjintäjutut	-	-	-	-	1	1
Henkirikokset	-	-	-	-	1	1
Yhteensä	5	17	8	9	6	45
Tapausten määrä vuonna 2011	14	24	6	2	15	61

Tarkasteluvuonna seksuaaliseen suuntautumiseen kohdistuneiden viharikosilmoitusten määrä väheni 15 kappaleella vuoden 2011 viharikostilastoihin nähden. Vuonna 2012 seksuaaliseen suuntautumiseen kohdistuneita viharikosilmoituksia löytyi 27 kappaletta. Vuoden 2011 tapaan, yksisuuntaisten pahoinpitelyrikosten määrä oli suurin vuoden 2012 viharikostarkastelussa. Syrjintään liittyviä ilmoituksia löytyi kolme kappaletta, joka on kaksi kappaletta enemmän kuin vuonna 2011.

Sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun kohdistuneiden viharikosilmoitusten määrä pysyi samana kuin vuoden 2011 viharikosselvityksessä. Vuonna 2012 tapauksia löytyi 3 kappaletta. Yhdessä tapauksessa päärikosnimikkeenä oli kunnianloukkaus ja kahdessa muussa vahingonteko.

Taulukko 7. Seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvien epäiltyjen viharikosten tapahtumatilanteet vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	Seksuaalinen suuntautuminen	Sukupuoli-identiteetti/sukupuolen ilmaisu
	N	N
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	15	-
Tappelut, molemminpuolisia rikoksia	4	-
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	4	1
Syrjintäjutut	3	-
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1	2
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	-	-
Yhteensä	27	3

Tarkasteluvuonna vammaisiin henkilöihin kohdistuneiden epäiltyjen viharikosilmoitusten määrä väheni kahdeksalla tapauksella verrattaessa vuoden 2011 viharikosilmoitusten määrää. Vuonna 2012 löytyi 16 kappaletta vammaisiin henkilöihin kohdistuneita epäiltyjä viharikoksia. Edelliseen tarkasteluvuoteen verrattaessa, sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät käsittivät suurimman osan rikosilmoituksista. Yksisuuntaisten pahoinpitelyjen määrä väheni neljällä tapauksella edellisvuoteen verrattuna. Syrjintätapausten ja omaisuusrikosten määrä väheni kahdella tapauksella ja sanallisesta provokaatiosta tehdyt rikokset yhdellä tapauksella edellisvuoteen verrattuna.

Taulukko 8. Vammaisiin henkilöihin kohdistuneiden epäiltyjen viharikosten tapahtumatilanteet vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	2012
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	9
Syrjintäjutut	3
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	2
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	1
Yhteensä	16

4 TULOSTEN ARVIOINNISSA HUOMIOITAVAA

Arvioitaessa poliisin tietoon tulevan viharikollisuuden määrää ja eri motiiveihin perustuneiden tapausten osuutta, tulee huomioida tämän selvityksen heikkoudet ja rikosilmoitustietojen tulkintaan liittyvät seikat. Jo yli kymmenen vuoden ajan poliisin on pitänyt kiinnittää huomiota rasistiseen motiiviin. Poliisilla on ollut työkalut tätä varten ja poliisin on pitänyt merkitä rikostietorekisteriin, jos tapaus pitää sisällään rasistisen motiivin. Rasismikoodia kuitenkin laajennettiin vuoden 2011 lopussa viharikoskoodiksi, jonka avulla viharikokset jaotellaan tietokannassa alaluokkiin motiivin ja teon kohteena olevan ryhmän mukaan.

Huomioitavaa kuitenkin on, että poliisiviranomaisilla on vapaus valita käyttävätkö he viharikoskoodia. Useamman vuoden viharikosselvityksistä käy ilmi, ettei rasismi- tai viharikoskoodia ole käytetty kovin monissa jutuissa. On mahdollista, että uuden koodin käyttöä ei ole vielä kunnolla jäsennetty. Toisaalta koodin käyttö on vähentynyt jopa 10 prosenttiyksikköä edellisvuodesta ja jo vuodesta 2010 vuoteen 2011 koodin käyttö väheni 8 prosenttiyksikköä.

Raaka-aineiston kerääminen ei myöskään ole ongelmatonta. Raaka-aineisto haettiin poliisin asiaintietojärjestelmästä erilaisilla hakukriteereillä. Tässä kohtaa on syytä huomioida, että jo pienetkin kirjoitusvirheet rikosilmoituksissa voivat aiheuttaa sen, että ne eivät päädy tutkittavaan raaka-aineistoon. Tämän lisäksi rikosilmoitustietojen kirjaamisessa on suuria eroja. Joissakin tapauksissa rikosilmoituksessa mainitaan vain mistä ketäkin epäillään, mutta ei tarkenneta teon kuvausta. Jos tapauksessa on mukana vihamotiivi, mutta poliisi ei ole kirjannut sitä rikosilmoitukseen, jää tapaus aineiston ulkopuolelle.

LÄHTEET

- Ellonen, N. 2006. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2005. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 53. Espoo.
- Joronen, M. 2007. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2007. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 72. Tampere.
- Keränen, T. 2005a. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2003. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 39. Espoo.
- Keränen, T. 2005b. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2004. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 40. Espoo.
- Niemi, J. & Sahramäki, I. 2012. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2011. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 104. Espoo.
- Noponen, T. 2007. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2006. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 62. Espoo.
- Peutere, L. 2009. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2008. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 85. Tampere.
- Sisäasiainministeriö 2003. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 12/2003.
- Sisäasiainministeriö 2002. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 12/2002.
- Sisäasiainministeriö 2001. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 15/2001.
- Sisäasiainministeriö 2000. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 9/2000.
- Sisäasiainministeriö 1999. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 11/1999.
- Sisäasiainministeriö 1998. Poliisin tietoon tullut rasistinen rikollisuus Suomessa 2002. Poliisiosaston julkaisu 4/1998.

LIITE 1. TAULUKOT

Kaikki motiivit

Liitetaulukko 1. Viharikoksiksi luokitellut rikosjutut; rikosilmoitusten ja päärikosten määrät vuosina 2008–2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Rikosilmoitukset	831	1007	860	919	732
Rikosepäilyt	1263	1580	1407	1412	1099

Liitetaulukko 2. Eri viharikosmotiivien osuudet viharikoksiksi luokitelluissa rikosilmoituksissa (n=732).

	2012	2011
Etninen tai kansallinen tausta (rasistiset rikokset)	641	788
Uskonto tai elämäkatsomus	45	61
Seksuaalinen suuntautuminen	27	42
Sukupuoli-identiteetti tai sukupuolen ilmaisu	3	4
Vammaisuus	16	24
Yhteensä	732	919

Liitetaulukko 3. Viharikoskoodin käyttö erilaisissa rikosilmoituksissa vuonna 2012 (%).

	Merkitty koodilla	Ei koodia	%	N
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	33	67	100	224
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	34	66	100	74
Tappelut, molemminpuolisia rikoksia	24	76	100	82
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	21	79	100	225
Syrjintäjutut	10	90	100	31
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	4	96	100	96
Kaikki	24	76	100	732

Liitetaulukko 4. Viharikoskoodin käyttö poliisipiireittäin

Onko käytetty viharikoskoodia	Ei	Kyllä	Yhteensä	Käyttö -%
Helsingin poliisipiiri	190	27	217	12 %
Etelä-Karjalan poliisipiiri	15	8	23	35 %
Itä-Uudenmaan poliisipiiri	44	10	54	19 %
Kanta-Hämeen poliisipiiri	10	0	10	0 %
Keski-Uudenmaan poliisipiiri	11	6	17	35 %
Kymenlaakson poliisipiiri	11	6	17	35 %
Länsi-Uudenmaan poliisipiiri	41	17	58	29 %
Päijät-Hämeen poliisipiiri	11	6	17	35 %
Etelä-Pohjanmaan poliisipiiri	11	3	14	21 %
Keski-Pohjanmaan poliisipiiri	5	4	9	44 %
Keski-Suomen poliisipiiri	18	10	28	36 %
Pirkanmaan poliisipiiri	39	5	44	11 %
Pohjanmaan poliisipiiri	8	4	12	33 %
Satakunnan poliisipiiri	12	4	16	25 %
Varsinais-Suomen poliisipiiri	35	15	50	30 %
Etelä-Savon poliisipiiri	19	5	24	21 %
Pohjois-Karjalan poliisipiiri	13	15	28	54 %
Pohjois-Savon poliisipiiri	11	15	26	58 %
Jokilaaksojen poliisipiiri	7	2	9	22 %
Kainuun poliisipiiri	8	3	11	27 %
Koillismaan poliisipiiri	1	0	1	0 %
Oulun poliisipiiri	19	4	23	17 %
Lapin poliisipiiri	8	1	9	11 %
Peräpohjolan poliisipiiri	6	3	9	33 %
Ahvenanmaan poliisipiiri	5	1	6	17 %
Yhteensä	558	174	732	24 %

Liitetaulukko 5. Rikosepäilyiden eteneminen syyteharkintaan rikosluokittain vuonna 2012 (%) (1.1.2012 - 30.6.2012 kirjatut jutut)

	Pahoin-pitely	Vahingonteko	Kunnianloukkaus	Laiton uhkaus	Koti-rauhan rikkominen	Syrjintä	Muut	Kaikki
Ei	30	29	63	38	33	54	20	37
Kyllä	70	71	37	62	67	46	80	63
%	100	100	100	100	100	100	100	100
N	205	24	60	29	3	13	10	344

Rasistisia piirteitä sisältävät rikosepäilyt

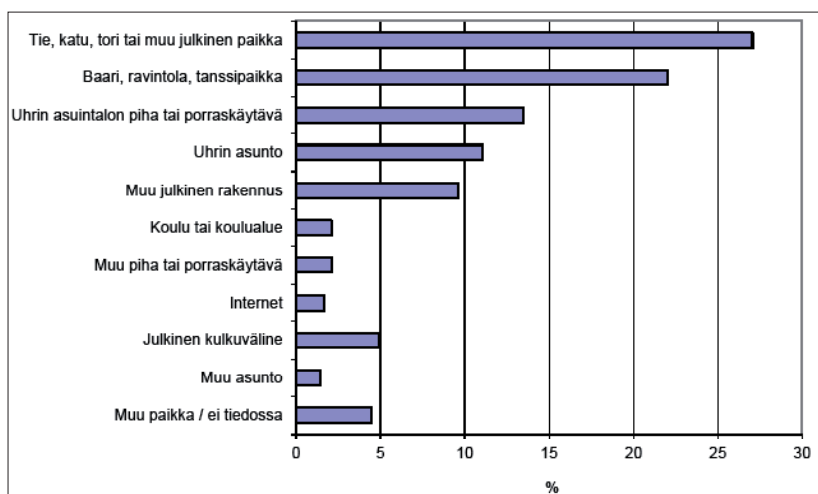
Liitetaulukko 6. Rasistisia piirteitä sisältävät rikosjutut; rikosilmoitusten ja päärikosten määrät vuosina 2003–2012.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*	2012*
Rikosilmoitukset	373	392	400	433	453	727	858	741	788	641
Rikosepäilyt	508	550	666	743	697	1130	1385	1168	1229	957

* Vuosien 2008, 2009, 2010, 2011 ja 2012 luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähdyn menetelmän muutosten vuoksi.

Liitetaulukko 7. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtumapaikat vuonna 2012 (% , n=957).

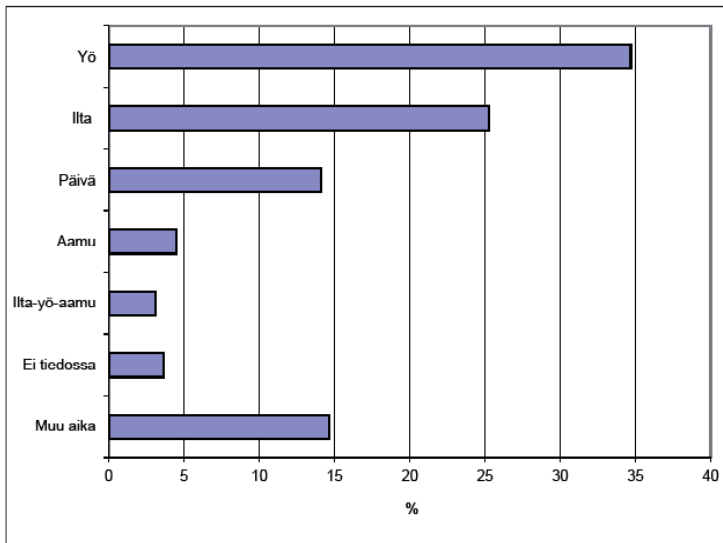
Muu paikka / ei tiedossa	4	43
Muu asunto	1	14
Julkinen kulkuväline	5	47
Internet	2	16
Muu piha tai porraskäytävä	2	20
Koulu tai koulualue	2	20
Muu julkinen rakennus	10	92
Uhrin asunto	11	106
Uhrin asuintalon piha tai porraskäytävä	13	129
Baari, ravintola, tanssi paikka	22	211
Tie, katu, tori tai muu julkinen paikka	27	259
Yhteensä	100	957

Liitekuvio 1. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtumapaikat vuonna 2012 (% , n=1099).

Liitetaulukko 8. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtuma-ajat vuonna 2012 (% , n=957).

Muu aika	15	140
Ei tiedossa	4	35
Ilta-yö-aamu	3	30
Aamu	4	43
Päivä	14	135
Ilta	25	242
Yö	35	332
Yhteensä	100	957

Liitekuvio 2. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtuma-ajat vuonna 2012 (% , n=957).

Liitetaulukko 9. Epäiltyjen rasististen rikosten määrän kehitys rikosluokittain vuosina 2003–2012.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*	2012*
Pahoinpitely	209	196	284	302	271	538	634	542	640	510
Kunnianloukkaus	63	94	94	92	90	157	214	177	167	143
Laiton uhkaus	59	62	84	67	68	128	183	168	138	107
Vahingonteko	77	30	66	83	134	100	152	140	108	105
Syrjintä	44	93	37	118	56	82	37	27	87	26
Kotirauhan rikkominen	17	30	24	54	34	35	73	58	23	15
Muut	39	45	77	27	44	90	92	56	66	51

* Vuosia 2008–2010 koskevat luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin tilastomethodin muutosten vuoksi.

Liitetaulukko 10. Epäiltyjen rasististen rikosten yleisimmät päärikosnimikkeet vuosina 2011 ja 2012.

Rikosnimike	2011		2012	
	N	%	N	%
Pahoinpitely	391	32	332	35
Kunnianloukkaus	167	14	142	15
Lievä pahoinpitely	198	16	140	15
Laiton uhkaus	139	11	105	11
Vahingonteko	85	7	75	8
Lievä vahingonteko	23	2	25	3
Syrjintä	48	4	19	2
Törkeä pahoinpitely	24	2	18	2
Kotirauhan rikkominen	22	2	15	2
Pahoinpitelyn yritys	14	1	12	1
Kiihottaminen kansanryhmää vastaan	7	1	12	1
Törkeän pahoinpitelyn yritys	11	1	6	1
Varkaus	2	0	6	1
Lievä petos	2	0	5	1
Muut rikosnimikkeet	96	7	45	5
Yhteensä	1229	100	957	100

Liitetaulukko 11. Epäiltyjen rasististen rikosten yleisimmät sivurikosnimikkeet vuosina 2011 ja 2012

Rikosnimike	2011		2012	
	N	%	N	%
Kunnianloukkaus	89	34	95	38
Laiton uhkaus	42	16	39	16
Kotirauhan rikkominen	26	10	20	8
Vahingonteki	12	5	16	6
Näpistys	4	2	12	5
Lievä vahingonteko	15	6	9	4
Järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen	3	1	9	4
Syrjintä	1	0	5	2
Työaika-suojelurikos	1	0	5	2
Varkaus	2	1	5	2
Törkeä kotirauhan rikkominen	6	2	4	2
Muut	64	24	29	12
Yhteensä	265	100	248	100

Liitetaulukko 12. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtumapaikat rikosluokan mukaan vuonna 2012 (%).

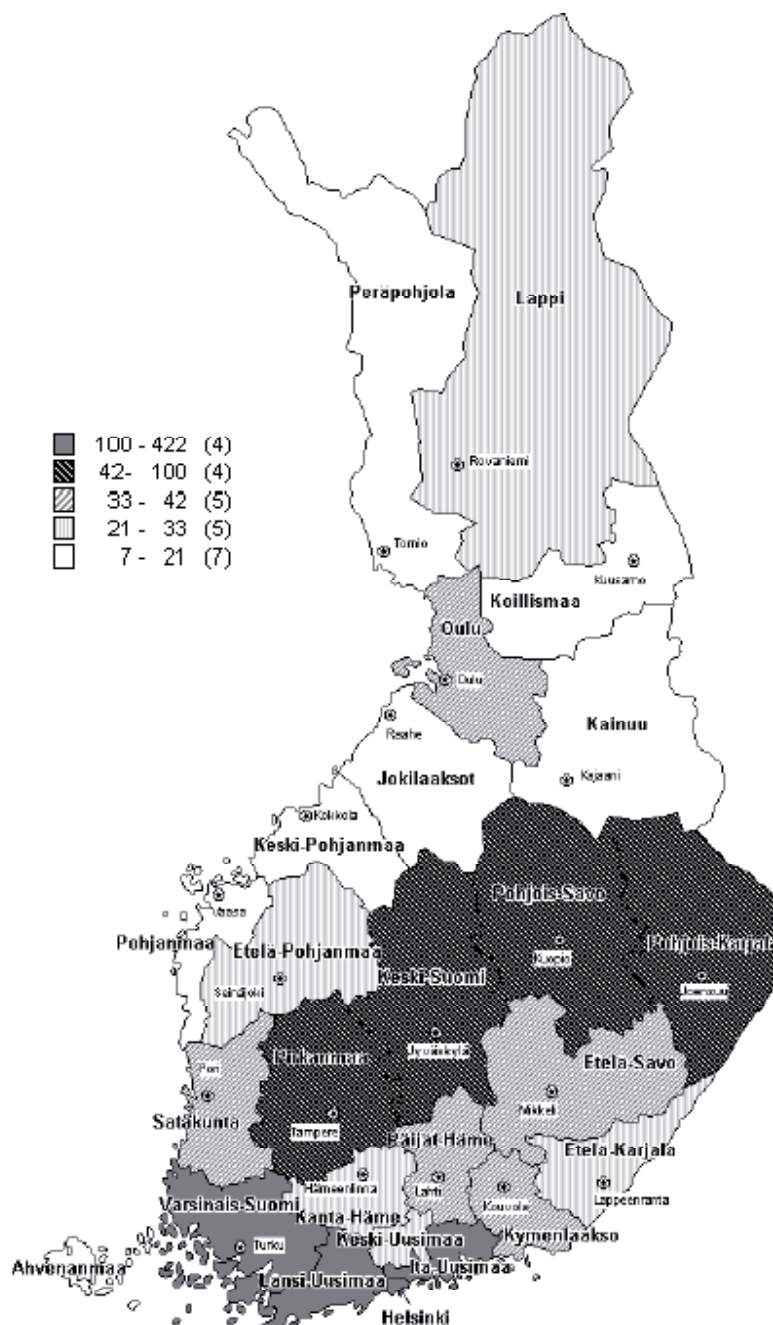
Tapahtumapaikka	Pahoin-pitely	Vahingon-teko	Kunnian-loukkaus	Kotirau-han rikko-minen	Laiton uhkaus	Syrjintä	Muut	Kaikki
Uhrin asunto	6	18	13	80	20	4	4	11
Muu asunto	2	2	1	-	1	-	-	2
Uhrin asuintalon piha tai porraskäytävä	8	22	22	20	28	-	4	13
Muu piha tai porraskäytävä	2	1	3	-	5	-	2	2
Koulu tai koulualue	3	2	1	-	1	4	2	2
Baari, ravintola, tanssi-paikka	31	19	6	-	11	11	14	22
Muu julkinen rakennus	7	4	22	-	4	54	10	10
Tie, katu, tori	34	26	14	-	21	-	23	27
Julkinen kulkuväline	5	2	7	-	3	-	14	5
Internet	-	-	3	-	1	-	19	2
Muu paikka / ei tiedossa	2	4	8	-	5	27	8	4
%	100	100	100	100	100	100	100	100
N	510	105	143	15	107	26	51	957

Liitetaulukko 13. Epäiltyjen rasististen rikosten tapahtuma-ajat rikosluokittain vuonna 2012 (%).

Tapahtuma-aika	Pahoinpitely	Vahingon- teko	Kunnian- loukkaus	Koti- rauhan rikko- minen	Laiton uhkaus	Syrjintä	Muut	Kaikki
Aamu	4	2	7	7	5	4	-	4
Päivä	11	9	23	40	17	27	12	14
Iltta	27	19	22	-	38	4	24	25
Yö	49	32	8	33	16	4	27	35
Iltta-yö-aamu	1	14	1	7	2	-	8	3
Muu aika	5	21	34	13	17	42	27	15
Ei tiedossa	3	3	5	-	5	19	2	4
%	100	100	100	100	100	100	100	100
N	510	105	143	15	107	26	51	957

Liitetaulukko 14. Epäilty rasistiset rikokset kunnittain; rikosilmoitusten ja päärikosten määrät 2011-2012.

Kunta	2011				2012			
	Juttujen määrä		Päärikokset		Juttujen määrä		Päärikokset	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Helsinki	225	29	333	27	192	30	283	30
Espoo	42	5	60	5	42	7	60	6
Vantaa	50	6	76	6	40	6	58	6
Turku	43	5	71	6	29	5	50	5
Tampere	22	3	33	3	28	4	41	4
Jyväskylä	31	4	45	4	16	3	25	3
Mikkeli	12	2	17	1	16	3	21	2
Oulu	17	2	36	3	14	2	19	2
Imatra	3	0	6	0	12	2	18	2
Joensuu	11	1	11	1	12	2	16	2
Lahti	14	2	26	2	12	2	15	2
Lieksa	16	2	23	2	12	2	15	2
Iisalmi	10	1	21	2	10	2	17	2
Kouvola	14	2	16	1	9	1	11	1
Vaasa	7	1	11	1	9	1	11	1
Porvoo	6	1	12	1	8	1	15	2
Lappeenranta	7	1	13	1	8	1	14	2
Seinäjoki	8	1	14	1	8	1	12	1
Kajaani	10	1	17	1	8	1	9	1
Lohja	3	0	5	0	6	1	15	2
Pori	16	2	20	2	6	1	11	1
Kuopio	21	3	34	3	6	1	7	1
Kokkola	7	1	16	1	5	1	8	1
Kemi	6	1	10	1	5	1	7	1
Maarianhamina	2	0	3	0	5	1	6	1
Forssa	2	0	2	0	5	1	6	1
Rovaniemi	11	1	18	1	5	1	5	1
Tuusula	1	0	3	0	4	1	5	1
Kerava	3	0	4	0	3	1	7	1
Kauhajoki	-	-	-	-	3	1	5	1
Hyvinkää	-	-	-	-	3	1	5	1
Muut	168	21	273	24	100	15	160	17
Yhteensä	788	100	1229	100	641	100	957	100

Liitekuvio 3. Rikosilmoitusten määrä alueittain

Rikosilmoitusten määrä (suluissa poliisilaitosten määrä)

Number of reports of offences (the number of police departments in brackets)

Liitetaulukko 15. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajat kansalaisuuden mukaan vuosina 2003-2012 (yleisimmät kansalaisuudet vuonna 2012).

Kansalaisuus	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Suomi	212	252	295	393	313	642	733	611	676	469
Somalia	58	57	51	42	51	37	94	87	72	57
Venäjä	26	34	35	24	29	51	65	49	46	27
Irak	23	26	19	11	23	27	60	43	46	26
Viro	5	5	6	6	11	18	22	20	44	24
Turkki	23	28	24	33	26	46	31	38	34	24
Kongon demokr. tasavalta	4	4	2	7	1	4	4	4	13	14
Sudan	4	8	16	12	10	15	17	21	12	10
Iran	19	16	16	20	26	26	17	7	18	8
Afganistan	5	10	22	11	19	15	12	17	15	6
Ei tiedossa	3	2	3	3	3	7	12	8	6	6
Muut	108	100	109	138	112	144	200	144	145	176
Yhteensä	490	542	598	700	624	1032	1267	1049	1127	847
Suomi	43	46	49	56	50	62	58	58	60	55
Somalia	12	11	9	6	8	4	7	8	6	7
Venäjä	5	6	6	3	5	5	5	5	4	3
Irak	5	5	3	2	4	3	5	4	4	3
Viro	1	1	1	1	2	2	2	2	4	3
Turkki	5	5	4	5	4	4	2	4	3	3
Kongon demokr. tasavalta	1	1	0	1	0	0	0	0	1	2
Sudan	1	1	3	2	2	1	1	2	1	1
Iran	4	3	3	3	4	3	1	1	2	1
Afganistan	1	2	4	2	3	1	1	2	1	1
Ei tiedossa	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1
Muut	22	18	18	20	18	14	16	14	13	21
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Liitetaulukko 16. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajat syntymämaan mukaan vuosina 2003-2012 (Yleisimmät syntymämaat vuonna 2012).

Syntymämaa	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Suomi	111	151	177	294	190	494	592	436	491	396
Somalia	70	81	79	59	83	82	136	127	102	88
Neuvostoliitto	16	21	20	7	11	24	28	24	24	33
Irak	37	31	19	21	32	35	75	53	57	31
Venäjä	26	17	28	24	30	35	41	38	51	28
Turkki	31	31	33	40	37	53	34	46	47	28
Viro	6	7	8	7	6	20	24	18	36	25
Ei tiedossa	8	12	20	13	25	21	34	33	31	22
Iran	27	18	24	24	35	33	20	18	25	14
Marokko	9	7	13	6	18	18	15	15	16	13
Kongon demokr. tasavalta	2	5	3	8	1	5	5	7	9	12
Sudan	4	8	21	13	15	14	18	21	12	11
Afganistan	4	9	19	9	16	11	11	17	17	11
Ruotsi	8	15	10	13	7	28	20	15	18	8
Muut	131	129	124	168	118	169	214	181	191	127
Yhteensä	490	542	598	706	624	1042	1267	1049	1127	847
Suomi	23	28	30	42	30	47	47	42	44	47
Somalia	14	15	13	8	13	8	11	12	9	10
Neuvostoliitto	3	4	3	1	2	2	2	2	2	4
Irak	8	6	3	3	5	3	6	5	5	4
Venäjä	5	3	5	3	5	3	3	4	5	3
Turkki	6	6	6	6	6	5	3	4	4	3
Viro	1	1	1	1	1	2	2	2	3	3
Ei tiedossa	2	2	3	2	4	2	3	3	3	3
Iran	6	3	4	3	6	3	2	2	2	2
Marokko	2	1	2	1	3	2	1	1	1	2
Kongon demokr. tasavalta	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1
Sudan	1	1	4	2	2	1	1	2	1	1
Afganistan	1	2	3	1	3	1	1	2	2	1
Ruotsi	2	3	2	2	1	3	2	1	2	1
Muut	27	24	21	24	19	16	17	17	17	15
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Liitetaulukko 17. Yleisimmät Suomessa asuneet ulkomaan kansalaiset¹ ja näihin kohdistuneet epäillyt rasistiset rikokset vuonna 2012.

Kansalaisuus	Lukumäärä Suomessa vuonna 2012	Rasistisia rikos-epäilyjä vuonna 2012	Rikosepäilyjä / 1000 kansalaista
Viro	39763	24	1
Venäjä	30183	29	1
Ruotsi	8412	2	0
Somalia	7468	59	8
Kiina	6622	0	0
Thaimaa	6031	0	0
Irak	5919	28	5
Turkki	4272	24	6
Intia	4030	2	0
Saksa	3906	3	1
Britannia	3878	0	0
Vietnam	3345	0	0
Entinen Serbia ja Montenegro	3038	2	1
Afganistan	2989	6	2
Yhdysvallat	2657	4	2
Iran	2588	8	3

Liitetaulukko 18. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajat syntymämaan mukaan vuonna 2012, kun provokaatiojutut on jätetty pois (yleisimmät syntymämaat vuonna 2012.)

Syntymämaa	Kaikki tapahtumatilanteet		Ilman provokaatiojuttuja	
	N	%	N	%
Suomi	396	47	294	40
Somalia	88	10	87	12
Neuvostoliitto	33	4	32	4
Irak	31	4	31	4
Turkki	28	3	28	4
Venäjä	28	3	28	4
Viro	25	3	23	3
Ei tiedossa	22	3	22	3
Iran	14	2	14	2
Marokko	13	2	13	2
Kongon demokr. tasavalta	12	1	12	2
Afganistan	11	1	11	2
Sudan	11	1	10	1
Gambia	5	1	8	1
Jugoslavia	8	1	7	1
Ruotsi	8	1	7	1
Muut	114	13	105	14
Yhteensä	847	100	732	100

Liitetaulukko 19. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajien sukupuoli ikäluokittain vuonna 2012.

Ikäluokka	Miehet		Naiset		Kaikki	
	N	%	N	%	N	%
Alle 15-vuotiaat	26	4	23	9	49	6
15–24 -vuotiaat	191	33	69	26	260	31
25–34 -vuotiaat	137	24	56	21	193	23
35–44 -vuotiaat	104	18	47	18	151	18
45–54 -vuotiaat	88	15	45	17	133	16
55-vuotiaat tai vanhemmat	33	6	21	8	54	6
Yhteensä	579	100	261	100	840	100

Liitetaulukko 20. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajien sukupuoli rikosluokittain vuonna 2012.

Rikosluokka	Miehet		Naiset		Kaikki	
	N	%	N	%	N	%
Pahoinpitely	385	66	109	41	494	58
Vahingonteko	32	6	18	7	50	6
Kunnianloukkaus	69	12	71	27	140	17
Laiton uhkaus	56	10	47	18	103	12
Kotirauhan rikkominen	8	1	7	3	15	2
Syrjintä	14	2	11	4	25	3
Muut	17	3	3	1	20	2
Yhteensä	581	100	266	100	847	100

Liitetaulukko 21. Epäiltyjen rasististen rikosten asianomistajien ikä rikosluokittain vuonna 2012 (%).

Rikosluokka	Alle 15 v.	15–24 v.	25–34 v.	35–44 v.	45–54 v.	55 v. tai yli	Kaikki
Pahoinpitely	55	77	59	50	40	37	59
Vahingonteko	4	3	6	9	7	9	6
Kunnianloukkaus	14	7	16	21	26	30	16
Laiton uhkaus	21	10	8	12	17	20	12
Kotirauhan rikkominen	6	1	2	1	3	-	2
Syrjintä	-	1	4	4	5	2	3
Muut	-	1	5	3	2	2	2
%	100	100	100	100	100	100	100
N	49	260	193	151	133	54	840

Liitetaulukko 22. Asianomistajan suhde rasistisesta rikoksesta epäiltyyn eri rikosluokissa vuonna 2012 (%).

Epäilty	Pahoinpitely	Vahingon- teko	Kunnian- loukkaus	Laiton uhkaus	Koti- rauhan- rikkomi- nen	Syrjintä	Muut
Tuntematon	44	24	19	22	7	-	45
Asiakassuhde	15	10	17	7	-	68	10
Tuttu	22	2	25	29	20	28	10
Työtoveri	2	-	4	-	-	-	-
Naapuri	5	4	24	23	33	-	5
Ei voi sanoa	1	-	-	-	-	4	-
Ei tiedossa	11	60	11	19	40	-	30
%	100	100	100	100	100	100	100
N	494	50	140	15	103	25	20

Liitetaulukko 23. Rasistisista rikoksista epäiltyjen kansalaisuudet vuonna 2012.

Kansalaisuus	N	%
Suomi	493	81
Irak	17	3
Viro	16	3
Turkki	9	1
Somalia	9	1
Venäjä	8	1
Iran	4	1
Kongon demokr.tasavalta	4	1
Ruotsi	4	1
Muut	47	8
Yhteensä	611	100

Liitetaulukko 24. Rasistisista rikoksista epäiltyjen syntymämaat vuonna 2012.

Syntymämaa	N	%
Suomi	428	70
Irak	18	3
Viro	17	3
Somalia	17	3
Venäjä	13	2
Turkki	13	2
Ruotsi	12	2
Neuvostoliitto	11	2
Iran	7	1
Muut	75	12
Yhteensä	611	100

Liitetaulukko 25. Rasistisista rikoksista epäiltyjen sukupuoli ja ikä vuonna 2012.

Ikäluokka	Miehet		Naiset		Kaikki	
	N	%	N	%	N	%
Alle 15-vuotiaat	24	5	3	3	27	4
15–24 -vuotiaat	169	34	43	41	212	35
25–34 -vuotiaat	119	24	21	20	140	23
35–44 -vuotiaat	79	16	13	13	92	15
45–54 -vuotiaat	67	13	13	13	80	13
55-vuotiaat tai vanhemmat	41	8	11	11	52	9
Yhteensä	499	100	104	100	603	100

Liitetaulukko 26. Rikosloukat rasistisesta rikoksesta epäillyn sukupuolen mukaan vuonna 2012.

Rikosloukka	Miehet		Naiset		Kaikki	
	N	%	N	%	N	%
Pahoinpitely	339	67	50	47	389	64
Vahingonteko	18	4	4	4	22	4
Kunnianloukkaus	54	11	30	28	84	14
Laiton uhkaus	46	9	9	8	55	9
Kotirauhan rikkominen	12	2	-	-	12	2
Syrjintä	3	1	9	8	12	2
Muut	32	6	5	5	37	6
Yhteensä	504	100	107	100	611	100

Liitetaulukko 27. Rikoslukset rasistisesta rikoksesta epäillyn iän mukaan 2012 (%).

Rikoslukokka	Alle 15 v.	15–24 v.	25–34 v.	35–44 v.	45–54 v.	55 v. tai yli	Kaikki
Pahoinpitely	78	72	67	62	59	29	64
Vahingonteko	-	3	6	4	4	2	4
Kunnianloukkaus	19	7	9	13	15	44	13
Laiton uhkaus	4	8	8	8	15	12	9
Kotirauhan rikkominen	-	2	2	3	1	-	2
Syrjintä	-	2	2	3	1	2	2
Muut	-	6	6	7	5	11	6
%	101	100	100	100	100	100	100
N	27	212	140	92	80	52	603

Liitetaulukko 28. Epäiltyjen rasististen rikosten esitutkinnan tila rikoslukokien mukaan (%) (1.1.2012 - 30.6.2012 kirjatut jutut)

	Pahoinpitely	Vahingonteko	Kunnianloukkaus	Laiton uhkaus	Kotirauhan rikkominen	Syrjintä	Muut	Kaikki
Avoin juttu	11	-	6	29	-	-	18	10
Tutkinta keskeytetty	14	56	4	12	-	-	36	18
Tutkinta päättynyt	75	44	90	59	100	100	46	72
%	100	100	100	100	100	100	100	100
N	270	54	67	49	3	13	22	478

Liitetaulukko 29. Tapahtumatilanteet rasistisia piirteitä sisältävissä muu tutkinta -ilmoituksissa 2012.

Tapahtumatilanne	N
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	41
Syrjintäjutut	4
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	4
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1
Tappelu, molemminpuolisia rikoksia	1
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	-
Yhteensä	51

Uskontoon tai elämäntavoihin perustuvat viharikokset

Liitetaulukko 30. Rikosilmoitusten tapahtumatilanteet epäillyissä uskonnolliseen taustaan perustuvissa viharikoksissa vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	Islam	Kristin-usko	Juutalaisuus	Muut	Ei tietoa mikä uskonto	Kaikki uskonnot
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	3	9	7	4	1	24
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	-	4	1	2	3	10
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1	1	-	1	-	3
Tappelut, molemminpuolisia rikoksia	1	1	-	1	-	3
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	-	2	-	1	-	3
Syrjintäjutut	-	-	-	-	1	1
Henkirikokset	-	-	-	-	1	1
Yhteensä	5	17	8	9	6	45
Tapausten määrä vuonna 2011	14	24	6	2	15	61

Liitetaulukko 31. Kristinuskoon kohdistuneet viharikokset: tarkempi kuvaus suuntauksesta.

Kristinuskon tarkempi kuvaus	N
Kristinuskon (ei tarkempaa määrittelyä)	9
Lestadiolaisuus	7
Jehovan todistajat	1
Luterilaisuus	0
Helluntailaisuus	0
Yhteensä	17

Seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvat viharikokset

Liitetaulukko 32. Seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvien epäiltyjen viharikosten tapahtumatilanteet vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	Seksuaalinen suuntautuminen	Sukupuoli-identiteetti/sukupuolen ilmaisu
	N	N
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	15	-
Tappelut, molemminpuolisia rikoksia	4	-
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	4	1
Syrjintäjutut	3	-
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1	2
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	-	-
Yhteensä	27	3

Vammaisuuteen perustuvat viharikokset

Liitetaulukko 33. Vammaisiin henkilöihin kohdistuneiden epäiltyjen viharikosten tapahtumatilanteet vuonna 2012.

Tapahtumatilanne	2012
Sanalliset loukkaukset, uhkaukset ja häirinnät	9
Syrjintäjutut	3
Yksisuuntainen pahoinpitelyrikos	2
Omaisuusrikokset (esim. vahingonteot, varkaudet)	1
Sanallisesta provokaatiosta tehty rikos	1
Yhteensä	16

LIITE 2 RIKOSNIMIKKEET

Muu tutkinta OR

Sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan 11 luku

Joukkotuhonta OR Joukkotuhonnan valmistelu OR Rikos ihmisyyttä vastaan OR Törkeä rikos ihmisyyttä vastaan OR Kidutus OR Kiihottaminen kansanryhmää vastaan OR Törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan OR Syrjintä OR

Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset RL 21 luku

Lapsensurma OR Lapsensurman yritys OR Murha OR Murhan yritys OR Surma OR Surman yritys OR Tappo OR Tapon yritys OR Heitteillepano OR Tappeluun osallistuminen OR Lievä pahoinpitely OR Pahoinpitely OR Pahoinpitelyn yritys OR Törkeä pahoinpitely OR Törkeän pahoinpitelyn yritys OR Kuolemantuottamus OR Törkeä kuolemantuottamus OR Vammantuottamus OR Törkeä vammantuottamus OR Vaaran aiheuttaminen OR Pelastustoimen laiminlyönti OR

Sikiön, alkion ja perimän loukkaamisesta RL 22 luku

Laiton raskauden keskeyttäminen OR Törkeä laiton raskauden keskeyttäminen OR Laiton alkion puuttuminen OR Laiton perimään puuttuminen OR Laiton sukusolujen käyttö OR Lapsen identiteetin loukkaaminen OR

Seksuaalirikoksista RL 20 luku

Raiskaus OR Raiskauksen yritys OR Törkeä raiskaus OR Törkeän raiskauksen yritys OR Pakottaminen sukupuoliyhteyteen OR Sukupuoliyhteyteen pakottamisen yritys OR Pakottaminen seksuaaliseen tekoon OR Seksuaaliseen tekoon pakottamisen yritys OR Seksuaalinen hyväksikäyttö OR seksuaalisen hyväksikäytön yritys OR Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö OR Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön yritys OR Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö OR Törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön yritys OR Seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö OR Seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytön yritys OR Seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta OR Seksuaalipalvelujen ostamisen yritys nuorelta OR Paritus OR Parituksen yritys OR törkeä paritus OR törkeän parituksen yritys OR

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan RL 17 luku

Julkinen kehottaminen rikokseen OR järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen OR Mellakka OR Väkivaltainen mellakka OR Väkivaltaisen mellakan johtaminen OR Yleisen järjestyksen aseellisen rikkomisen valmistelu OR Järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen OR uskonrauhan rikkominen OR Uskonnonharjoituksen estäminen OR Uskonnonharjoituksen estämisen yritys OR hautarauhan rikkominen OR Ilkivalta OR

Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaamisesta 24 luku

Kotirauhan rikkominen OR Törkeä kotirauhan rikkominen OR Julkisrauhan rikkominen OR Törkeä julkisrauhan rikkominen OR Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen OR Kunnianloukkaus OR Törkeä kunnianloukkaus OR

Vapauteen kohdistuvista rikoksista 25 luku

Vapaudenriisto OR Törkeä vapaudenriisto OR ihmiskauppa OR Ihmiskaupan yritys OR törkeä ihmiskauppa OR Törkeän ihmiskaupan yritys OR Panttivangin ottaminen OR Tuottamuksellinen vapaudenriisto OR Laiton uhkaus OR Pakottaminen OR

Vahingonteot RL 35 luku

Lievä vahingonteko OR Vahingonteko OR Vahingonteon yritys OR Törkeä vahingonteko OR Törkeän vahingonteon yritys OR

Työrikoksista 47 luku

Työturvallisuusrikos OR työaika-suojelurikos OR Työsyryntä OR Kiskonnantapainen työsyryntä OR työntekijöiden edustajan oikeuksien loukkaaminen OR työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaaminen OR työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaamisen yritys OR työnvälitysrikos OR luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö OR

Rikoksista viranomaisia vastaan 16 luku

Virkamiehen väkivaltainen vastustaminen OR Virkamiehen vastustaminen OR Haitanteko virkamiehelle OR Niskoittelu poliisia vastaan OR Virkavallan anastus OR Lähestymiskiellon rikkominen OR

Yleisvaarallisista rikoksista 34 luku

Tuhotyö OR Tuhotyön yritys OR Liikennetuhotyö OR Liikennetuhotyön yritys OR Törkeä tuhotyö OR Törkeän tuhotyön yritys OR Terveyden vaarantaminen OR Terveyden vaarantamisen yritys OR Törkeä terveyden vaarantaminen OR Törkeän terveyden vaarantamisen yritys OR Yleisvaaran tuottamus OR Törkeä yleisvaaran tuottamus OR Yleisvaarallisen rikoksen valmistelu OR

Virkarikoksista 40 luku

Virkasalaisuuden rikkominen ja tuottamuksellinen virkasalaisuuden rikkominen OR virka-aseman väärinkäyttäminen OR Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen OR virkavelvollisuuden rikkominen OR Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen OR

LIITE 3 HAKUSANAT

(ulkomaalai* and.s viha*) OR *pilakuv* OR *pilapiirro* OR apina* OR ennakkoluulo* OR etni* OR fasis* OR go home OR hakaris* OR heil OR hitler* OR ideologi* OR ihonväri* OR text=(jew* not jewelry not jewellery) OR jutu* OR jutsku* OR juutalai* OR kinkke* OR text=(kinkki* not kinkkinen) OR kinuk* OR klux OR kuulapä* OR maahanmuuttaj* OR text=(manne* not manner* not mannen not mannelin) OR menkää sinne mistä OR mustalai* OR mustilai* OR mutakuon* OR mutiai* OR muukalaisviha* OR nahkapä* OR natsi* OR text=(neeker*) OR negro* OR nekru* OR nigger* OR painua sinne mistä OR pakolai* OR palata sinne mistä OR pilotti* OR polttopul* OR (molotov* koktail*) OR (molotov* cocktail*) OR racis* OR rasism* OR rasist* OR rodullinen OR romaani* OR text=(romane*) OR text=(romani*) OR romsk* OR text=(rotu* not rotuaari*) OR ryssittel* OR (ryssä* not kyyryssä) OR rätipä* OR saame* OR text=(skin* not skinnari*) OR text=(somali*) OR suomi suomalaisille OR svedu* OR takaisin afrikkaan OR takaisin sinne mistä OR torakka* OR valkolai* OR valkonaam* OR venakko OR text=(white) OR vihariko* OR vinosilm* OR vähemmistö* OR ähl* OR bapdis* OR buddha* OR (vapaa* ajattelij*) OR *lestadio* OR *laestadi* OR *luterilai* OR text=(*muslim*) OR text=(*seurakun*) OR *uskovai* OR adventis* OR al gaida* OR al qaida* OR allah* OR antisem* OR apartheid* OR arbeit macht frei* OR arjalai* OR ateist* OR auschwitz OR bin laden* OR burkha* OR fatwa* OR harhaop* OR text=(helluntai*) OR hindu* OR hunnu* OR text=(huntu* not huntus) OR imaami* OR text=(islam*) OR jeesu* OR jehova* OR (jumala* not jumalauta) OR katoli* OR koraani* OR krishna* OR kristilli* OR kristinusko* OR kristit* OR metodis* OR mormon* OR mormooni* OR moske* OR ortodoks* OR ortodox* OR text=(osama) OR text=(pelastusarmeija*) OR text=(profeet*) OR text=(raamat*) OR rukou* OR sikhi* OR sharia* OR taliban* OR terrorist* OR turbaan* OR uskonno* OR uskonto* OR vakaumu* OR vapaakirk* OR vääräuskoi* OR (ääri* and.s islam*) OR *hetero* OR *transsu* OR *transu* OR bimie* OR binai* OR biseksu* OR bi-seksu* OR fag OR fags OR fägär* OR text=(gay* not gaye*) OR hinttari* OR hintti* OR homo* OR homppel* OR text=(lepak* not lepakkomie*) OR lesbo* OR lespo* OR miespari* OR naispari* OR pride* OR puppel* OR queer OR (rekisteröi* and.s parisuh*) OR (seksuaali* and.s suuntautu*) OR (seksuaali* and.s taipumu*) OR text=(seta*) OR (sukupuol* and.s korjau*) OR (sukupuol* and.s suuntautu*) OR (sukupuol* and.s vaihdo*) OR transihmi* OR transmie* OR transnai* OR transseksu* OR transvest* OR ulos kaapista OR aivovamma* OR autist* OR asperger* OR text=(*invalid*) OR text=(*invalidi*) OR *pyörätuol* OR *rollaattor* OR *rullatuol* OR *sokea* OR *syndrooma* OR *syndrom* OR text=(*vammai* not asennevammai*) OR (cp* and.s vamma*) OR erityislaps* OR heikkolahjai* OR huonokuulo* OR text=(inva*) OR jälkeenjään* OR kehar* OR kehityshäiriö* OR kuulolait* OR kuulovamma* OR text=(kuuro* not sadekuuro) OR (kääpiö* not kääpiovilla* not kääpiösnautser* not kääpiöpin*) OR liikuntaestei* OR liikuntavamma* OR lyhytkasvui* OR text=(mykkä not mykkäpuhelu) OR näkövamma* OR oireyhtym* OR opaskoir* OR pakkoliik* OR (puhevi* NOT puheviest*) OR rajoittei* OR text=(rampa) OR text=(vajaamieli*) OR vajaälyi* OR text=(vajak*) OR vammanen OR text=(viittomakiel*) OR änkyt* OR syrjintä OR text=(*kansallispu* not kansallispuisto) OR vajuk* OR text=(puhevamma*) OR text=(sompu* not sompujärvi*) OR sompu* OR asberger* OR text=(kehitysvamma*) OR mutakep* OR text=(lahko* not hankalahko) OR liikuntakyvyt* OR mutapä* OR dysfasia* OR liikuntarajoit* OR ryssitel* OR monikulttuuri* OR rodun OR (takaisin* and.s kotimaa*) OR (violai* and.s huor*) OR menkää kotimaahan OR ulkomaalaisvastai* OR (syntyperä* and.s vuoksi) OR autismi* OR liikuntaeste* OR kainalosauv* OR kynnärsauv* OR text=(lesta*) OR lestoi* OR huononäkö* OR nokikep* OR sosiaalipumm* OR yhteiskunnan elät* OR pois suomesta OR (painu* and.s kotimaa*) OR kehitystaso* OR uskonlahko* OR (venäläi* and.s huor*) OR separi* OR separei* OR (sukupuol* and.s ilmaisu*) OR (sukupuol* and.s identiteet*) OR vajaakuntoi* OR mulatti* OR vastaanottokesku* OR (burka* not burkar*) OR syjivä* OR syrjityksi OR huiviyksi* OR mutuiainen OR patriootti OR kemali OR mustolainen OR maitonaama OR yöntimo OR toisuskoiset OR vammaseksi OR viharyhm* OR nazist OR neukku OR karvakä* OR mustanaam*

Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia
(ISSN 1455-8262)

Vesa Huotari & Matti Vuorensyrjä: *Henkilöstön työhyvinvointi, johtaminen ja organisaatioilmasto. Poliisin henkilöstöbarometri kehittämisen välineenä.* 41/2011. 40,70 €.

Sanna-Mari Humpppi & Noora Ellonen: *Lapsiin kohdistuva väkivalta ja hyväksikäyttö. Tapausten tunnistaminen, rikosprosessi ja viranomaisten yhteistyö.* 40/2010. 40,70 €

Mirka Kreuz: *Terrorismin torjunta Suomessa.* 39/2010. 40,70 €

Arno Tanner & Laura Koivisto-Khazaal: *Maahanmuutto- ja ulkomaalaisviranomaiset mediassa. Näkyvyys, viestinnän laatu ja osallistuminen keskusteluun.* 38/2009. 23,10 €

Matti Vuorensyrjä: *Tulos- ja kehityskeskustelujen arviointi ja kehittäminen poliisihallinnossa.* 37/2009. 16,50 €

Petri Rainiala: *Tiedottajan käyttö poliisin tiedonhankintamenetelmänä.* 36/2009. 23,10 €

Erkki Hämäläinen: *Eurooppalaistuva lainvalvonta: Euroopan unionin järjestäytyneen rikollisuuden torjuntapolitiikan toteutuminen Suomessa.* 35/2009. 27, 50 €

Terhi Hakamo, Kirsi Jauhiainen, Anne Alvesalo & Erja Virta: *Talousrikokset rikosprosessissa.* 33/2009. 40,70 €

Outi Roivainen & Elina Ruuskanen: *Laki ja järjestys? Poliisien ja kaupunkilaisten näkemyksiä järjestyslaista sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnasta.* 32/2008. 23,10 €

Anna Vanhala: *Piiri pieni pyörii. Poliisipäälliköiden ammatti-identiteetti ja työelämäkerrat.* 31/2007. 16,50 €

Anna-Liisa Heusala, Anja Lohiniva & Antti Malmi: *Samalla puolella – eri puolilla rajaa. Rajaturvallisuuden edistäminen Suomen ja Venäjän viranomaisyhteistyönä.* 30/2008. 25,30 €

Poliisiammattikorkeakoulun raportteja
(ISSN 1797-5743)

Matti Vuorensyrjä & Leena Ranta: *Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuusarviointi*. 106/2013. 27,50€

Terhi Kankaanranta & Vesa Muttilainen: *Talousrikostutkinta poliisissa vuonna 2011*. 105/2013. 16,50€

Jenni Niemi & Iina Sahramäki: *Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2011*. 104/2012. 16,50 €

Noora Ellonen: *Kurin alaiset – Lasten ja vanhempien välisten ristiriitojen ratkaiseminen perheissä*. 103/2012. 27,50 €

Risto Honkonen & Vesa Muttilainen: *Poliisin toimintaympäristö. Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2012*. 102/2012. 23,10 €

Tomi Lintonen, Sanna Rönkä, Elina Kotovirta & Anne Konu: *Huumeet Suomessa 2020 -ennakointitutkimus*. 101/2012. 16,50 €

Anna Leppänen & Vesa Muttilainen: *Poliisin tietoon tullut korruptiorikollisuus Suomessa 2007–2010*. 100/2012. 16,50 €

Jouni Perttula: *Pirkanmaan turvallisuusklusteri? Esiselvitys hankkeen toteutettavuudesta*. 99/2012. 16,50 €

Matti Vuorensyrjä: *Poliisihenkilöstön työkyky ja työssä jaksaminen*. 98/2012. 27,50 €

Kristiina Haraholma: *Poliisin hallintorakennemuutos*. 97/2011. 27,50 €

Matti Vuorensyrjä: *Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuus*. 96/2011. 16,50 €.

Jenni Niemi: *Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2010*. 95/2011. 11,00 €

Mika Susi & Niina Pekkala (toim.): *Terrorismin rahoitus*. 94/2011. 40,70 €

**Poliisiammattikorkeakoulun oppikirjat
(ISSN 1455-8270)**

Noora Ellonen (toim.): *Rikostutkinta lapsiin kohdistuvissa väkivalta- ja seksuaalirikoksissa*. 20/2013. 23,10 €

Antti Laakso: *Poliisianasto suomi–venäjä*. 19/2013. 23,10 €

Kimmo K. Kiiski: *Poliisin rooli kuolemansyynytutkinnassa*. 18/2009.
2. uudistettu painos. 23,10 €

Johan Boucht & Dan Frände; suom. Markus Wahlberg: *Suomen rikosoikeus.
Rikosoikeuden yleisten oppien perusteet*. 17/2008. 23,10 €

Reima Kukkonen: *Keinotekoisista varallisuusjärjestelyistä ulosotossa ja
velallisen rikoksissa*. 16/2007. 16,50 €

Risto Honkonen & Nora Senvall (toim.): *Poliisin johtamista kehittämässä*.
15/2007. 16,50 €

Janne Häyrynen & Tero Kurenmaa: *Arvopaperimarkkinarikokset*.
14/2006. 16,50 €

Anne Alvesalo & Ari-Matti Nuutila (toim.): *Rangaistava työn turvattomuus*.
13/2006. 11,00 €

**Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia
(ISSN 2341-6394)**

Johanna Lätti: *Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – Opiskelijabarometri*.
1/2013. Maksuton sähköinen julkaisu.

Kaikki Poliisiammattikorkeakoulun julkaisut löytyvät osoitteesta
www.polamk.fi/julkaisusarjat